

Handreiking opstarten invordering

Bij *niet* als gedupeerd erkende ouders en hun toeslagpartners

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Versie 2, september 2022

Versiebeheer	Doorgevoerde wijzigingen
Versie 1	December 2021
Versie 2	September 2022: actualisaties

Inleiding

Tussen 2005 en 2019 is bij een groot aantal ouders de kinderopvangtoeslag onterecht stopgezet door de Belastingdienst. Daarbij is gezinnen ongekend onrecht aangedaan. Sinds 2020 werkt de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aan het financieel herstellen van het onrecht. Het rijks-brede programma bestaat uit financiële compensatie, een schuldenaanpak en brede ondersteuning door gemeenten. Veel ouders ondervinden ook andere gevolgen van de wijze waarop de terugvordering van de kinderopvangtoeslag heeft plaatsgevonden. Zij mogen rekenen op begrip, erkenning en ondersteuning. De herstelaanpak draagt bij aan recht doen richting deze ouders, erkenning en excuses vanuit de overheid en het ondersteunen bij het maken van een nieuwe start.

Brede ondersteuning gemeenten

UHT biedt naast financieel herstel geen aanvullende hulp en ondersteuning aan. Het rijk heeft daarom gemeenten gevraagd om brede ondersteuning te bieden aan (mogelijk) gedupeerde ouders op vijf leefgebieden: financiën, wonen zorg, gezin en werk. De ouder heeft regie en keuzevrijheid bij deze ondersteuning. De VNG biedt gemeenten actief ondersteuning onder andere via handreikingen, besprekingen, expertsessies, een landelijk herstelpunt en vertegenwoordigt gemeenten bij onderhandelingen, lobby, ambassadeurschap, verbinder en als expert naar het rijk toe.

Over deze handreiking

De VNG heeft 15 april 2021 het besluit genomen om - in lijn met de andere publieke schuldeisers - vrijwillig de dwangincasso te pauzeren totdat de aangemelde ouder een integrale beoordeling heeft gehad. Dit wordt ook wel de (vrijwillige) pauzeknop genoemd. Indien de ouder gedupeerd blijkt treedt vanaf dat moment het wettelijk moratorium voor de periode van een jaar in en start het proces van kwijtschelden. Echter wanneer uit de integrale beoordeling door UHT blijkt dat de aangemelde inwoner niet in aanmerking komt voor compensatie, kan de invordering weer worden opgestart. In deze handreiking wordt toegelicht:

- Op welke wijze de gemeente de gegevens ontvangt;
- Hoe het proces van het opstarten van de invordering eruit komt te zien;
- Het belang van en de wijze waarop de gemeente (bij voorkeur warm) doorverwijst richting schuldhelpverlening of het steunpunt kinderopvangtoeslag.

Landelijk programma herstel toeslagen

Deze handreiking maakt onderdeel uit van de documentatie van het landelijk programma hersteloperatie kinderopvangtoeslag voor gemeenten. Alle documentatie van het landelijk programma vindt u op vng.nl.

Heeft u vragen over de hersteloperatie? [Mail](#) of bel ons via 070 – 373 82 32.

Inhoud

1.	Doelgroep.....	4
2.	Stappenplan opstarten incasso.....	6
	2.1. UHT belt de inwoner (niet erkend gedupeerde aanvrager) en verzendt de afwijzende beschikking.	6
	2.2. UHT deelt het bestand via het portaal invordering.....	6
	2.3. Gemeente invorderaars: starten acclimatisatiefase van minimaal 30 dagen	6
	2.4. Gemeente dienstverlening: contact met niet erkend gedupeerde aanvragers met een lopend plan van aanpak.....	6
	2.5. Gemeente invorderaars: Na minimaal 30 dagen start communicatie rondom opstarten invordering	7
	2.6. Gemeente invorderaars: Uitvoeren betaalregeling/herstart dwangincasso	7
	Bijlage - Format brief	8

1. Doelgroep

Proces bij UHT

Inwoners kunnen zich aanmelden bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) voor een herbeoordeling van over de verstrekking en/of terugvorderen van de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst. Na aanmelding voert UHT in eerste instantie een data-analyse uit. Als de data-analyse onvoldoende aanleiding geeft om compensatie toe te kennen, voert UHT een zogenaamde lichte toets uit. De eerste toets is een handmatige controle waarbij de medewerker een korte dossieranalyse maakt. Als ook uit de eerste toets onvoldoende naar voren komt dat de aanmelder recht heeft op compensatie, stroomt de ouder automatisch door naar de integrale beoordeling. Iedere aanmelder heeft recht op een integrale beoordeling. Bij de integrale beoordeling wordt uitgebreid met de aanmelder gesproken en wordt het dossier doorgelicht. Na de integrale beoordeling volgt de definitieve beslissing (de beschikking).

Bezwaarfase

De inwoner kan binnen 6 weken in bezwaar tegen de opgelegde beschikking. Het maken van bezwaar heeft geen opschortende werking. Dit betekent dat de gemeente niet hoeft te wachten met het opstarten van de incasso tot de bezwaarprocedure is afgerond.

Mocht het bezwaar gegrond zijn en de inwoner toch in aanmerking komen voor herstel en compensatie, verlenen de publieke schuldeisers kwijtschelding voor vorderingen die materieel betrekking hebben op de periode tot en met 31 december 2020, waarbij geen opzet/grove schuld is verweten¹. De vordering wordt met terugwerkende kracht kwijtgescholden op 1 januari 2021. Dit betekent dat gemeenten eventuele betalingen in 2021 of later restitueert.

Voorbeeld: de inwoner ontvangt de beschikking waarin aangegeven wordt dat de inwoner niet erkend wordt als gedupeerd. De inwoner tekent bezwaar aan. De gemeente start de incasso voor een openstaande belastingschuld van 2019. De inwoner betaalt de vordering in 2021 gedeeltelijk af. UHT komt tot de conclusie dat het bezwaar gegrond is en neemt een nieuw besluit waarbij de ouder als gedupeerde wordt aangemerkt. De gemeente ontvangt via het portaal het gegeven dat de inwoner als gedupeerde is beoordeeld. De gemeente scheldt de op 31 december 2020 openstaande belastingschuld met terugwerkende kracht kwijt en restitueert de afbetaling die de inwoner in 2021 heeft gedaan.

Impact ontvangst beschikking niet erkend als gedupeerd

Inwoners kunnen vanaf december 2021 een beschikking ontvangen dat zij niet erkend worden als gedupeerde. Dit betekent dat bij hen na de integrale beoordeling door de Belastingdienst/Toeslagen niet of onvoldoende vast is komen te staan dat zij zijn gedupeerd door het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen bij het toekennen of terugvorderen van de kinderopvangtoeslag².

Afwijzing kan diverse oorzaken hebben, zoals bijvoorbeeld:

1. De Belastingdienst/Toeslagen heeft minder dan €1500,- kinderopvangtoeslag teruggevorderd;
 - a. *Er geldt een terugvorderingsgrens van €1500,-.*
2. De aanmelder is mogelijk gedupeerd door fouten bij de huurtoeslag, zorgtoeslag of kindgebonden budget;
 - a. *Deze herstelregeling zal naar verwachting pas in 2022 beginnen.*
3. De aanmelder was geen aanvrager van de kinderopvangtoeslag, maar was een toeslagpartner ten tijde van de aanvraag;
 - a. *Alleen de aanvrager van de kinderopvangtoeslag komt in aanmerking voor de herstelregeling.*
4. De aanmelder heeft geen kinderen.
 - a. *Mogelijk is de aanmelder wel gedupeerd bij het verstrekken of terugvorderen van andere toeslagen.*

Ontvangst van een dergelijke beschikking heeft impact. Immers;

- De inwoner komt niet in aanmerking voor compensatie;
- De pauzeknop eindigt, waardoor beslagen en verrekeningen vanuit de publieke instanties³ weer worden opgestart;
- Schulden kunnen zijn opgelopen, omdat publieke organisaties de pauzeknop ruim hebben toegepast.

Dit vergt extra aandacht en zorgvuldigheid bij het (her)opstarten van de incasso.

Bruteren vordering Participatiewet

Het College is op grond van artikel 58, vijfde lid, Pw bevoegd om het brutobedrag in plaats van het nettobedrag terug te vorderen. Dat betekent dat de gemeente de vordering verhoogd met loonbelastingen en premies. Vanwege vaste jurisprudentie mag de gemeente een vordering niet bruteren indien het een inwoner niet kan worden aangerekend als de vordering niet is voldaan. Dit betekent dat bij het opstarten van de incasso een gepauzeerde vordering niet gebruteerd kan worden.

2. Stappenplan opstarten incasso

Gezamenlijk met de andere publieke schuldeisers⁴ is er een proces voor het opstarten van de incasso gekomen. Het doel van deze aanpak is inwoners voldoende (ruimte te geven om zich) voor te bereiden op het weer moeten betalen van de publieke schulden. Hiertoe is een acclimatisatiefase afgesproken. Dit betekent dat de gemeente **niet eerder dan 4 weken na ontvangst van de data** de invordering herstart. Het proces ziet er als volgt uit:

2.1. UHT belt de inwoner (niet erkend gedupeerde aanvrager) en verzendt de afwijzende beschikking.

UHT wijst hierbij op de mogelijkheden voor hulp bij betalingsproblemen. Indien door de inwoner gewenst, wordt verbinding gelegd naar de gemeente. UHT beschikt over een lijst van contactpersonen bij gemeenten. UHT verstuurt hierna de afwijzende beschikking. In deze beschikking wordt de brochure (zie bijlage bij deze handreiking) bijgevoegd over mogelijke dienstverlening van de gemeente.

NB: In dit proces wordt alleen de aanvrager telefonisch benadert, niet de toeslagpartner. De afwijzende beschikking wordt verzonden naar de aanvrager.

2.2. UHT deelt het bestand via het portaal invordering

Elke gemeente en samenwerking heeft een contactpersoon invordering opgegeven aan UHT. De contactpersoon invordering heeft toegang tot het gegevensportaal. In het gegevensportaal wordt het bestand <NG-GPB???-Schuld_nietgedupeerd_eejjmdduummss.csv> in beginsel tweewekelijks gedeeld. Dit zijn de niet erkend aanvragers en de toeslagpartners.

NB: indien de gemeente het bestand niet ontvangt, betekent dit dat er op dat moment geen (nieuwe) inwoners zijn afgewezen.

2.3. Gemeente invorderaars: starten acclimatisatiefase van minimaal 30 dagen

Gemeentelijke invorderaars houden een periode van minimaal 30 dagen aan voordat de invordering start. De acclimatisatiefase biedt ruimte aan de niet erkend als gedupeerde aanvrager en toeslagpartner om zich voor te bereiden op het betalen van de publieke schulden.

2.4. Gemeente dienstverlening: contact met niet erkend gedupeerde aanvragers met een lopend plan van aanpak

Parallel aan het delen van de gegevens met de contactpersoon invordering, worden ook de gegevens gedeeld met de contactpersoon ondersteuning binnen de gemeente. Immers, gemeenten hebben aan iedere aanvrager een aanbod gedaan tot ondersteuning op de vijf leefdomeinen. Deze gegevens worden op hetzelfde moment gedeeld als in stap 2.

Indien de aanvrager eerder is ingegaan op het gemeentelijk hulpaanbod - en dus gemeentelijke ondersteuning ontvangt -, neemt het steunpunt kinderopvangtoeslag/de contactpersoon binnen de 30 dagen (acclimatisatiefase) contact op met de niet als gedupeerd erkende inwoner. De afwijzende beschikking is het signaal om in gesprek te gaan over de nieuwe situatie en het aanbod

te doen om deze inwoner te helpen bij het creëren van overzicht wanneer de publieke schuldeisers de incasso opstarten. Het is mogelijk dat een schuldhulpverlener contact zoekt met de publieke invorderaars om tot een betaalregeling of akkoord te komen.

2.5. Gemeente invorderaars: Na minimaal 30 dagen start communicatie rondom opstarten invordering

De gemeentelijke invordering neemt contact op met de inwoner op grond van de verstrekt gegevens. Hierbij wordt gewezen op de mogelijkheid tot het treffen van een betaalregeling. Daarnaast geeft de invorderaar aan dat inwoner altijd terecht kan bij de schuldhulpverlening of het steunpunt toeslagen bij de gemeente wanneer deze financiële zorgen heeft. Dit kan telefonisch en/of schriftelijk. De VNG heeft een format ontwikkeld. Deze is zowel als bijlage bij deze handreiking gevoegd als gepubliceerd op de website.

2.6. Gemeente invorderaars: Uitvoeren betaalregeling/herstart dwangincasso

Na contact en/of schriftelijke communicatie start de inwoner met het afbetalen van de schuld. Dit kan zowel via een afgesproken betaalregeling als via (dwang)incasso.

Bijlage - Format brief

Dit format kan gebruikt worden bij het informeren van inwoners over de opstart van de incasso. De brief is tevens [via onze website](#) te downloaden.

Bijlage - Folder gemeentelijk hulpaanbod

Bijgaande folder is opgemaakt in liggend A4 formaat. Bij dubbelzijdige print vormt deze folder in A5 formaat. De folder is bij te voegen bij de brief met informatie over het opstarten van de invordering. De folder is ook via onze website te downloaden, zowel in een [online versie](#) als in een [printbare versie](#).

HELPT DE GEMEENTE U AL? DE GEMEENTE BLIJFT U HELPEN

HET IS GOED OM ELKAAR TE SPREKEN EN TE KIJKEN HOE DE GEMEENTE U BLIJFT HELPEN

WILT U GRAAG HULP? UW GEMEENTE IS DE EERSTE STAP OP WEG NAAR HULP

KIJK OP DE WEBSITE VAN UW GEMEENTE OF BEL UW GEMEENTE EN VRAAG NAAR

- HET STEUNPUNT TOESLAGEN OF
- DE CONTACTPERSOON TOESLAGEN

WACHT NIET TE LANG, WANT DAN KAN HET PROBLEEM GROTER WORDEN!

UW GEMEENTE HELPT U VERDER

WELKE HULP?

- ADVIES GEVEN & OVERZICHT KRIJGEN
- HULP INSCHAKELEN
- PLAN MAKEN

GRATIS HULP

DE GEMEENTE HELPT U GRATIS

HELPT DE GEMEENTE U AL? DE GEMEENTE BLIJFT U HELPEN - WEL IS UW SITUATIE NU ANDERS

WILT U GRAAG HULP? VRAAG UW GEMEENTE OM HULP

WAARMEE HELPT DE GEMEENTE ?

IK OPEN MIJN POST NIET MEER

DE BRIEVEN ZIJN NIET TE BEGRIPJEN

IK HEB STRESS DOOR ALLE SCHULDEN

IK SCHRIK ALS DE DEURBEL GAAT

DOOR ALLE ZORGEN & STRESS HEB IK OOK ANDERE PROBLEMEN

IK WEEET EVEN NIET MEER HOE HET VERDER MOET

HOE HELPT DE GEMEENTE ?

BUDGET & BETALEN

OVERZICHT MAKEN INKOMSTEN HEEFT U RECHT OP REGULERINGEN & VOORZIENINGEN ? UITGAVEN KAN HET GOEDKOPER ?

BUDGETBEHEER : TIJDELIJK HULP OM UW REKENINGEN TE BETALEN

ADVIES OF CURSUS OVER GELD & SCHULDEN

SCHULDEN

MEEDENKEN EN ADVIES GEVEN

AFSPRAKEN MAKEN MET SCHULDEISERS OVER

- BETALINGSREGELING
- RUST TERWIJL U WERKT AAN EEN OPLOSSING

SAMEN PLAN MAKEN VOOR EEN OPLOSSING VOOR UW SCHULDEN

ANDERE ZORGEN OF VRAGEN

SAMEN KIJKEN WAT U NODIG HEEFT OM

- TE HERSTELLEN
- EEN OPLOSSING TE VINDEN
- U BETER TE VOELEN
- MINDER STRESS OF ZORGEN TE HEBBEN